

ХҮНИЙ ЭРХ, ЭРХ ЧӨЛӨӨГ ХАНГАХТАЙ ХОЛБООТОЙ ХЯНАЛТЫН СОНСГОЛЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

Сэдэв: "Хүүхдийн эрхийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1, 7.3 дахь хэсэгт заасан хүүхдийн хамгаалуулах эрхийн хэрэгжилтийг хангах"

Хаана: Төрийн ордны "Үндсэн хууль" танхимд 2023 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрийн 14:00 цагаас эхэллээ.

Сонсголыг Улсын Их Хурлын гишүүн, сонсгол даргалагч Б.Жаргалмаа нээж, сонсгол зохион байгуулах болсон үндэслэл, сонсголын зорилго, оролцогчдын ирц, сонсголын дэг, дараалал, сонсголд оролцогчдын эрх, үүргийг танилцууллаа.

Б.Жаргалмаа - Хүний эрх, эрх чөлөөг хангахтай холбоотой хяналтын сонсголд оролцогч Та бүхний энэ өдрийн амгаланг айлтгая.

Сонсголд оролцогчдын ирц бүрдсэн тул Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны 2023 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрийн Хяналтын сонсголыг нээснийг мэдэгдье.

Нийтийн сонсголын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.5 дахь хэсэгт "Энэ хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан сонсгол болон Улсын Их Хурлаас зохион байгуулах ерөнхий хяналтын, төсвийн хяналтын, нэр дэвшигчийн, хүний эрх, эрх чөлөөг хангахтай холбоотой сонсголд тухайн асуудал эрхэлсэн Байнгын, дэд, түр хорооны гишүүдийн гуравны нэгээс доошгүй нь оролцох бөгөөд уг шаардлагыг хангаагүй зохион байгуулсан сонсголыг хүчингүйд тооцно" гэж заасан байдаг.

Нийгмийн бодлогын байнгын хороо нийтдээ 17 гишүүнтэй, 17 гишүүнээс нийтдээ 6 гишүүн ирсэн учир ирц бүрдсэнд тооцон, ийнхүү сонсголыг эхлүүлж байна. Сонсголын зорилго дэгийг Та бүхэндээ танилцуулъя.

Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Баярсайхан нарын 9 гишүүнээс Хүүхдийн эрхийн тухай хуульд заасны дагуу хүүхэд гэмт хэрэг, зөрчил, хүчирхийлэл, бие махбодын шийтгэл, сэтгэл санааны дарамт, үл хайхрах байдал болон мөлжлөгийн аливаа хэлбэрээс нийгмийн бүх орчинд хамгаалагдах эрх, Хүүхэд өөрийн нэр төр, гэр бүлийн амьдрал, хувийн мэдээлэл, орон байрны халдашгүй байдал, хувийн орон зайгаа хамгаалуулах эрхийн хэрэгжилтийн талаар Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлд хүний эрх, эрх чөлөөг хангах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, үр нөлөөг сайжруулах, хүний эрх, эрх чөлөөг хангах, хамгаалах чиг үүрэг бүхий төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгуулах, мэдээлэл авах, үнэлэх зорилгоор хяналтын сонсгол явуулах хүсэлт ирүүлсний дагуу Байнгын хороо өнөөдрийн хүний эрх, эрх чөлөөг хангахтай холбоотой хяналтын сонсголыг зохион байгуулж байна.

Ингээд сонсголд оролцогчдын мэдээлэл хийх, хуралдааны дэгийн дарааллыг та бүхэндээ танилцуулъя.

Сонсголд оролцож буй Улсын Их Хурлын гишүүд асуулт асуух бөгөөд 20 минутад багтаан хэдэн ч асуулт асууж, хариулт авч болно.

Сонсголтой холбогдуулан асуулт асуухаар бүртгүүлсэн оролцогчдын асуултыг сонсгол даргалагч төлөөлөн асууна. Сонсголд оролцож байгаа Улсын Их Хурлын гишүүд 5 минутад багтаан үг хэлнэ. Сонсголд үг хэлэхээр урьдчилан бүртгүүлсэн оролцогчид 5 минутад багтаан саналаа танилцуулна.

Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын дарга Х.Хунан, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын дэд сайд С.Зулпхар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар, Цагдаагийн ерөнхий газраас тус тус мэдээлэл хийнэ.

Сонсголд:

- Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам, Эрүүл мэндийн яам, Цагдаагийн ерөнхий газар, Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар, Хүний эрхийн үндэсний комисс зэрэг холбогдох төрийн байгууллагын удирдах албан тушаалтнууд;
- Нэгдсэн Үндэсний Байгууллагын Хүүхдийн сан, Дэлхийн зөн олон улсын байгууллага, Монгол Улсын Боловсролын Их Сургуулийн судлаачид оролцогчид;
- Монголын сургуулийн нийгмийн ажилтны холбоо, Хүүхэд гэр бүлийн хөгжлийн төлөө Галт шувуу холбоо, Өсвөр үеийнхний хөгжлийн төв, Саран ээж нийгэмлэг, Манай гэр асрах төв зэрэг төрийн бус байгууллагын төлөөлөл болон иргэдийн төлөөлөл, ажиглагч;
- Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Хэвлэл мэдээлэл, олон нийттэй харилцах хэлтэс, parliament.mn зэрэг хэвлэл мэдээллийн байгууллагын төлөөлөл нийт 50 гаруй оролцогчид оролцож байна.

Нэгдүгээрт Хүний эрхийн Үндэсний Комисс (цаашид “ХЭҮК”-гэх)-ын дарга Х.Хунан Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 26.4 дэх хэсэгт заасны дагуу хуулийн хэрэгжилтийн дүгнэлтийг танилцуулах байгаа. Ингээд Х.Хунан даргыг урья.

Х.Хунан - Эрхэм Улсын Их Хурлын гишүүд болон хүрэлцэн ирсэн зочдод энэ өдрийн мэндийг дэвшүүлье. Өнөөдрийн энэ сонсгол явагдаж байгаад их баяртай байна. ХЭҮК-оос хүүхдийн эрхийг хангах, хамгаалах чиглэлээр ямар ажил хийсэн, ямар бодлого барьж байгаа, ямар ажлууд төлөвлөж байгаа талаар мэдээллийг өгье.

ХЭҮК нь үүсгэн байгуулагдсан цагаас хойш хүүхдийн эрхийн асуудалд онцгой анхаарал хандуулж ач холбогдол өгч ажиллаж ирсэн. Үүнийг Улсын Их Хуралд өргөн барьсан Хүний эрх, эрх чөлөөний талаарх илтгэлийн агуулга сэдвээс харж болно. Нийтдээ 22 удаа Улсын Их Хуралд хүний эрх эрх чөлөөний талаарх илтгэлийг өргөн барьснаас 16 удаагийнх нь илтгэлд хүүхдийн эрхийн тулгамдсан асуудлуудыг тусгаж ирсэн. Ямар, ямар эрхийн хүрээнд, ямар асуудлуудыг хөндсөн талаар та бүхэнд товч танилцуулъя.

Юуны өмнө хүүхдийн сурч боловсрох эрхийн хэрэгжилтийг нийтдээ 7 удаагийн илтгэлд оруулж, хэлний цөөнх, хүүхдийн сурч боловсрох эрх, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сурч боловсрох эрхийн асуудлуудыг хөндөж байсан.

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдалтай холбоотой 2 удаагийн илтгэлд хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрүүд, хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдлыг хөндөж илтгэлдээ оруулж байсан.

Мөн гэр бүлийн хүчирхийллээс ангид байх эрхийн хүрээнд 4 удаагийн илтгэлд гэр бүлийн хүчирхийллээс үүдэлтэй эмэгтэйчүүд, хүүхдийн эрхийн зарим асуудал хамтарсан багийн чиг үүрэг, үйл ажиллагаа, түр хамгаалах байр, нэг цэгийн үйлчилгээний төвийн асуудлыг хөндөж оруулж байсан.

Хүүхдийн эрхийн зарим асуудлын хүрээнд нийтдээ 6 асуудлыг хөндсөн. Энэ хүрээнд бол хүүхдийн эрхийн төлөв байдлыг ерөнхийд нь авч оруулж байсан. Сүм хийдэд шавилан сууж байгаа хүүхдүүдийн эрхийн асуудлыг оруулж байсан. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн эрхийн асуудлыг хөндөж байсан.

Хурдан морь унаач хүүхдүүдийн асуудлыг хөндөж илтгэлдээ тусгаж байсан. Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотуур байр дахь хүүхдийн эрхийн асуудлыг хөндсөн.

Мөн Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны үйл ажиллагаатай холбоотой хүүхдийн эрхийн асуудлуудыг илтгэлдээ оруулж, хөндөж, хүүхдийн эрхийн асуудлаар мэдээллийг гаргаж байсан.

2020-2023 оны хооронд үндсэндээ бол ХЭҮК-ын тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, шинэ бүрэлдэхүүн томилогдсоноос хойш ХЭҮК-т нийтдээ хүүхдийн эрхийн зөрчилтэй холбоотой 385 гомдол ирсэн байдаг. 172 хяналт шалгалтыг зохион байгуулж, ХЭҮК-ын зөвлөмж 8 удаа хүүхдийн эрхийг хангах хамгаалах чиглэлээр холбогдох байгууллагуудад хүргүүлж байсан. Хүүхдийн эрхийг хангах хамгаалах чиглэлээр ХЭҮК-ын гишүүний 21 зөвлөмж хүргэгдэж байсан. Мөн 11 шаардлага нь энэ хүүхдийн эрхийн зөрчлийг таслан зогсоох хамгаалах чиглэлээр байсан байна. Комисст ирж байгаа гомдлыг ангилж төрөлжүүлж харвал хүүхдийн эрхтэй холбоотой гомдол 2020 онд 17, 2021 онд 50, 2022 онд 61, 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар 38 гомдол ирсэн байна. Эндээс бид нар юу гэж харж болох вэ гэвэл, сүүлийн 3 жилийн хугацаанд хүүхдийн эрхийн зөрчилтэй холбоотой гомдол бол тогтмол нэмэгдэж байгаа дүр зураг харагдаж байна.

Гомдлуудыг гаргасан асуудлаар нь авч үзвэл сүүлийн нэг жилд хүүхдийн мөнгөтэй холбоотой, хүүхдийг ялгаварлан гадуурхсан хүүхдийн мөнгийг ялгавар, ялгамжтай олгож байгаа, бага насны хүүхэд бэлгийн болон гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч болсон талаарх, хүүхдийн хөдөлмөртэй холбоотой өөрөөр хэлбэл хүүхдийг хүчээр хөдөлмөр эрхлүүлж байгаа талаарх, хүүхдийн сурч боловсрох эрх зөрчигдөж байгаа, хүүхдийн сурч боловсрох эрх сургуулийн орчинд болон дотуур байрны орчинд зөрчигдөж байгаа гэдэг ийм гомдол байна.

Хүүхдийн тэтгэмж төлөгдөхгүй байгаа өөрөөр хэлбэл шүүхийн шийдвэрээр хүүхдийн тэтгэмж ... /микрофон хаагдсан/

Б.Жаргалмаа - Х.Хунан даргаа бид дэгээр явах ёстой 5 минутад багтаах ёстой. Тэгэхээр та илгэлээ товчлоод зөвхөн яг хүүхэд хамгаалуулах эрх хэрхэн зөрчигдөж байгаа тухай, энэ талаар авсан арга хэмжээгээ товчхон ярих уу?

Х.Хунан - За цаг бага учраас товчхон явъя. Үндсэндээ бол сүүлийн 2 жилийн хугацаанд ХЭҮК хүүхдийн эрхийн тодорхой асуудлуудыг өөрөөр хэлбэл хүүхэд хамгаалуулах эрхийн хүрээнд хамтарсан багийн үйл ажиллагаа, нэг цэгийн үйлчилгээ, хамгаалах байрны үйл ажиллагаанд хяналт шалгалтыг хийсэн байгаа. Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотуур байранд хяналт шалгалт хийж Улсын Их Хуралд өргөн барьсан.

ХЭҮК-оос ямар дүгнэлт хийж байна вэ гэвэл, өнөөдөр хүүхэд орхигдсон. Хүүхэд хамгаалуулах эрх нь зөрчигдөж байгаа, хүүхэд хамгаалах энэ тогтолцоо ажиллахгүй байна, үр дүнгүй байна. Энийг яаралтай өөрчлөх шаардлагатай гэдэг дүгнэлтийг хийсэн байгаа.

Мөн энэ 2 хүүхэд хамгааллын чухал бүтцээс гадна 2023 оны 3 сарын 27-ноос 4 сарын 25-ны хооронд Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамтай хамтраад хүүхдийн эрхийн асуудлаар нээлттэй хяналт шалгалтыг хийсэн.

Б.Жаргалмаа - ХЭҮК-ын дарга Х.Хунан даргад баярлалаа. Үнэхээр хүүхдийн асуудал орхигдсон, хамгаалуулах эрх нь зөрчигдсөн, бодлого хууль эрх зүйн орчин хэрэгжихгүй, хангалтгүй байгаа гэдэг ийм дүгнэлтийг ХЭҮК-оос хийж байна.

Дараагийн илтгэгчийг урья. Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрын даргын үүрэг гүйцэтгэгч Н.Өлзийхутаг мэдээлэл хийнэ.

Н.Өлзийхутаг - Сайн байцгаана уу? Монгол Улсын Их Хурлын гишүүд болон энэхүү хяналтын сонсголд оролцож байгаа төрийн болон Төрийн бус байгууллагын төлөөлөл Та бүхэндээ энэ өдрийн мэндийг хүргэе.

Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Н.Өлзийхутаг байна. Та бүхэндээ Хүүхдийн эрхийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1, 7.3 дахь хэсэгт заасан хүүхдийн эрхийн талаарх, хууль тогтоомж, бодлогын хэрэгжилт ямар байгаа вэ гэдэг талаар товчхон мэдээлэл

өгөхөөр бэлдсэн байгаа.

Эхлээд юуны өмнө статистик мэдээллийг та бүхэндээ хүргэе. Нийтдээ манай улсын хүн амын тоо 3,4 саяд хүрсэн, нийт 920 мянган гэр бүл байна. Үүнээс 0-18 насны хүүхэд 37 орчим хувийг эзэлж байгаа. Сүүлийн жилүүдэд ялангуяа хүүхэд гэмт хэрэг, зөрчилд өртөж байна. Хүүхдийн эрхийн асуудал зөрчигдөж байна гэдэг нэлээдгүй асуудал гарч байгаа. Тэгэхээр үүнтэй холбоотой энэ статистик тоонуудаас харахад гэмт хэргийн улмаас хохирсон 2022 оны тоон мэдээллээр бол 2014 хүүхэд байна. Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 1258, гэмт хэрэгт холбогдсон 1540 хүүхэд, гэмт хэргийн улмаас амь насаа алдсан 92, бэлгийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхэд 205, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн 117, хүүхдийн эрхийн Хууль зүйн хороогоор 1491 хүүхэд 2022 онд үйлчилгээ авсан байгаа.

Хүүхэд хамгаалалттай холбоотой 2021, 2022 онд бид эрх зүйн хувьд ямар шинэчлэл хийсэн юм бэ гэвэл, Төсвийн тухай хуулийг дагалдуулж Хүүхэд хамгааллын хуулийн дагуу ерөнхийдөө хүүхэд хамгааллын зардал, норматив зардлыг баталсан. Шинээр хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний журмыг батлуулсан байгаа. Мөн хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх журам, хамгааллын үйлчилгээний норматив, зардал санхүүжүүлэх аргачлалыг батлуулсан. Үүнээс өмнө ялангуяа бидэнд ийм норматив тогтоох ямар нэгэн үнэ тарифгүй явж ирсэн. Тийм учраас хүүхэд хамгааллын зардал дээр нэлээн задгай байсан байх аа гэж ингэж үзэж байна. Одоо бид 3 түвшиндээ үйлчилгээ үзүүлнэ. Үйлчилгээ маань өөрөө үнэ тарифтай, норматив зардалтай болсон гэдгийг хэлье.

Мөн 2017 онд батлагдсан “Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх Төрийн бус байгууллагын магадлан итгэмжлэх журам” шинэчилсэн байгаа. Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны журмыг 2021 онд 2 сайдын тушаалаар шинэчилсэн. Хүүхэд асрах хувилбарт үйлчилгээ үзүүлэх журмыг шинэчилсэн. Мөн бид 5 хууль түүнийг дагалдаж гарсан 50 орчим дүрэм журам, нийтдээ 8 стандарт энэ бүх хууль, дүрэм, журмын хэрэгжилтийг хангах хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа.

Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний хувьд шуурхай тусламжийн үйлчилгээ, хамгаалах, нөхөн сэргээх үйлчилгээ, урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээ гэсэн 3 түвшинд авч үзэж үйлчилгээгээ үзүүлж байгаа.

Манай “Хүүхдийн тусламжийн 108” утас 24 цагаар дуудлага мэдээллийг шуурхай хүлээж авч шаардлагатай үйлчилгээг үзүүлж байна. Мөн холбон зуучлах ажлыг бол хийж байна. 2022 онд хүүхдийн тусламжийн 108 утсанд жилийн эцсийн байдлаар 111326 дуудлага ирсэн. Эндээс зорилтот хүүхэд хамгааллын дуудлага 9294, шийдвэр гэсэн кэйсийн тоо 6670 байгаа юм. Бид хүүхдийн тусламжийн 108 үйлчилгээний төвийнхөө программын 3 дахь шатны шинэчлэлийг хийсэн 2020 онд эхлүүлээд 2021 онд дууссан. Тэгээд 108 утасны шинэчлэл хийснээр ямар давуу талтай вэ гэвэл утасны 3 оператораар бид үнэ төлбөргүйгээр мессеж хүлээж авдаг болсон. Мөн үнэгүй чат үйлчилгээг үзүүлж байгаа. Ингээд чат бокс буюу сэтгэл зүйн зөвлөгөө үзүүлэх шинэчлэлийг 108 утасныхаа гуравдагч этгээдийн программын шинэчлэлийн үед хийсэн. 2023 оны эхний хагас жилийн дүн мэдээгээр

харахад нийтдээ 74923 дуудлага одоогийн байдлаар ирсэн байна. Энэ жил бид сар болгон Кэйс конференцийг зохион байгуулаад, 108-аас Кэйс үйлчилгээгээ бол орон нутагтаа шилжүүлдэг. Тэгээд энэ ажлыг бид сар бүр эндээ дүгнэлт хийгээд кэйс шийдвэрлэлтдээ маш их анхаарч байгаа.

Б.Жаргалмаа – Н.Өлзийхутаг даргад баярлалаа. Цагдаагийн ерөнхий газар (цаашид “ЦЕГ”-гэх)-ын Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг зөрчил хүчирхийллийн талаар Гэр бүлийн хүчирхийлэл хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгтэй тэмцэх хэлтсийн дарга цагдаагийн хошууч Г.Мөнхбаяр таныг урьж байна.

Г.Мөнхбаяр - Та бүгдийн энэ өдрийн амрыг эрэн мэндчилье. ЦЕГ-аас 2022 онд хүүхдийн эсрэг үйлдэгдсэн гэмт хэрэг болон 2023 оны эхний 6 сарын байдлаар гэмт хэрэг зөрчлийн талаарх мэдээллийг товч танилцуулья.

2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд хүүхдийн эсрэг үйлдэгдсэн 960 гэмт хэрэгт 990 хүүхэд хохирсон. Үүнээс 33 хүүхэд нас барж, 364 хүүхэд гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүүхэд 49 буюу 5.2%-аар, гэмтсэн хүүхэд 48 буюу 15.2%-аар тус тус өссөн, нас барсан хүүхэд 3.3 буюу 8.3%-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Мөн гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас нийт 717 гэмт хэрэг үйлдэгдсэнээс 6 хүүхэд холбогдож, 77 хүүхэд хохирсноос 3 хүүхэд нас барж, 44 хүүхэд гэмтсэн үзүүлэлттэй байна.

Хүүхэд хохирсон зөрчлийн талаар танилцуулбал эхний хагас жилийн байдлаар зөрчлийн улмаас насанд хүрээгүй 640 хүүхэд хохирсноос Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль зөрчих зөрчилд 516, хүүхдийн эрх зөрчих зөрчилд 1303, орчиндоо аюул учруулж болох амьтныг зохих хамгаалалтгүй байлгах зөрчилд 19, Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчих зөрчилд 26 хүүхдүүд тус тус хохирсон байна. Мөн оршин суугаа газраасаа сураггүй алга болсон гэх 599 хүүхдийг цагдаагийн байгууллагаас **АСАП** санд эрэн сурвалжлуулж зарлаж 585 хүүхдийг олж тогтоон ар гэр, асран хамгаалагчдад нь хүлээлгэн өгсөн байна.

Сүүлийн 5 жилийн байдлаар хүүхдийн эсрэг үйлдэгдэж байгаа гэмт хэргийн тоон судалгааны хувьд 2018 онд нийт гэмт хэргийн улмаас 1688 хүүхэд хохирсон, 2019 онд 1598 хүүхэд хохирсон бол Ковидын буюу цар тахлын үеүдэд 1181 болон 1365 болтлоо буурсан үзүүлэлттэй байна. 2022 оноос үндсэндээ 2014 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн. Ийм статистик тоон үзүүлэлттэй байна.

Мөн эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдүүдийг илрүүлэх, цагдаагийн байгууллагын судалгаа хяналтын санд бүртгэх, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээ үзүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэгчид тавих хяналтын нэг бүрчилсэн хяналтыг сайжруулах зорилгоор хүүхэд хамгаалал ерөнхий арга хэмжээг зохион байгуулсан. Цагдаагийн байгууллагын мэдээллийн сангийн Хүүхдийн нэгдсэн сангийн бүртгэлд бол нийтдээ

1572 хүүхдийг бүртгэсэн. Ингээд эрсдэл арилгах хүртэл хяналтыг хэрэгжүүлснээс орон нутагт 1029 буюу 65.4%, нийслэлд 543 буюу 34.6%-ийг бол эзэлсэн ийм үзүүлэлттэй байна.

Түр хамгаалах болон нэг цэгийн байртай холбоотойгоор улсын хэмжээнд гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч хамгааллын 21 түр хамгаалах байр, 14 нэг цэгийн үйлчилгээний төв нийт 35 байр үйлчилгээ явуулж байна. Энэ оны эхний 6 сарын байдлаар 960 иргэнд үйлчилснээс насанд хүрсэн эмэгтэй 148, насанд хүрсэн эрэгтэй хүүхэд 811 байгаа. Нэг цэгийн үйлчилгээтэй холбоотойгоор нийтдээ 1181 иргэн үйлчлүүлснээс насанд хүрсэн эмэгтэй 569, насанд хүрсэн эрэгтэй 42 хүүхэд 579 тус тус бүртгэгдсэн.

Нэг шинэлэг ажил гэх юм бол гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил гэмт хэргийн болон хохирогчид нэг цэгийн үйлчилгээний төв, түр хамгаалах байраар үзүүлсэн тусламжийг 2018 оны 4 дүгээр сараас эхлэн бид бүхэн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам (цаашид “ХНХЯ”-гэх)-тайгаа хамтраад E-gbv буюу бүртгэлийн системийг бий болгосон. ХНХЯ дээр И-тусламж /E-tuslam/ гэсэн системтэйгээр хяналт шалгалтыг бол зохион байгуулаад ажиллаж байна.

Хүүхэд болгон өртөж хохирсон шалтгаан нөхцөлүүдийн талаар түрүүн статистик тоо мэдээлэл дээр дурдчихсан байгаа.

Энд саналаа хэлээд явчихъя.

Цагдаагийн байгууллагаас хүүхдийг бэлгийн аливаа хүчирхийллээс өөрийгөө хамгаалах чадвар эзэмшүүлэх, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сургуулийн өмнөх боловсрол болон ерөнхий боловсролын 1-3 дугаар ангийн сурагчдын сургалтын хөтөлбөрт “хүрэхүйн” тухай ойлголт өөрийгөө хамгаалах мэдлэг олгох, 9-12 дугаар ангийн сурагчдад бэлгийн боловсрол олгох чиглэлээр сургалтын хөтөлбөрт нэмэлт өөрчлөлт оруулах талаар Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны ажлын хэсэгтэй хамтран ажиллахаар төлөвлөж байна.

Мөн бага насны хүүхдийг хүчиндэх, хүн худалдаалах, залилах зэрэг гэмт хэрэгт ял шийтгэгдсэн этгээдүүдийн талаарх хувийн мэдээллийг агуулсан веб хуудас нээнэ. Иргэд олон нийтэд ил болгох дахин гэмт хэрэг үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх, захиргааны хяналтыг тавих ажилд ашиглаж ял шийтгэлгүйд тооцогдох хугацаа дуусахад тухайн веб хуудаснаас мэдээлэл устгадаг байх ажлыг зохион байгуулахаар хууль эрх зүйн орчныг судалж байна. Мөн сүүлийн жилд АНУ-ын сураггүй алга болсон болон бэлгийн мөлжлөгт өртсөн хүүхдүүдэд туслах үндэсний төвийн үйл ажиллагаанд ашиглагддаг **Сайпер тип** системийг 2022 оноос цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаандаа ашиглаж эхэлсэн. Үүнийг ашигласнаар нийтдээ 2023 оны эхний 6 сарын байдлаар давхардсан тоогоор 7202 мэдээллийг цагдаагийн байгууллагаас илрүүлсэн. Үүнээс цахим орчинд хүүхдийн эсрэг үйлдэгдсэн садар самууныг сурталчилсан, уруу татсан, хүүхэд оролцсон, садар самуун агууламж бүхий контентыг хадгалсан, түгээсэн, борлуулсан, гэмт хэргийн шинжтэй байж болзошгүй нийт 269 мэдээлэлд шалгалтын ажиллагаа явуулж байна. Танилцуулж дууслаа.

Б.Жаргалмаа – Баярлалаа. Сонсголын сэдэвтэй холбогдуулан холбогдох байгууллагууд мэдээлэл, дүгнэлтээ танилцуулж дууслаа. Мэдээлэл дүгнэлт болон хүүхдийн бүх орчинд хамгаалагдах эрхийн талаар холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллагууд оролцогчдоос асуулт асуух Улсын Их Хурлын гишүүд нэрээ өгнө үү?

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 120 дугаар зүйлийн 120.1.5-д заасны дагуу гишүүн тус бүр 20 минут хүртэлх хугацаанд хэдэн ч асуулт асууж хариулт авч болно. Ер нь энэ хяналтын сонсгол маань хүүхдийн эрхийг хамгаалах чиглэлээр ажиллаж байгаа төрийн бус болон төрийн байгууллагууд, албан тушаалтнууд хуулийн хэрэгжилтийг ямар хэмжээнд хийж авч явж байна, хүүхдийн эрх хэрхэн хамгаалагдаж байна вэ гэдэг тайлангаа сонсдог. Улсын Их Хурлын гишүүд, Байнгын хороод тайланг сонсоод, шийдвэр гаргах, шаардлагатай гэж үзвэл Улсын Их Хуралд танилцуулах ийм дэгтэй. Тэгэхлээр Та бүхэн гишүүдийнхээ асуултад хариултаа өгөөд, ямар арга хэмжээ авах шаардлагатай байгаа гэдгээ г хариулахдаа бас хэлж болно.

Ц.Идэрбат гишүүнээс эхэлж байна. Бүгдээрээ асуух юм уу?

Ц.Идэрбат - Та бүхэнд энэ өдрийн мэнд хүргэе. Энэ бол нийгмийн нэлээн чухал асуудал яригдаж байна гэж ойлгож байгаа юм. Мэдээлэл хийсэн 3 байгууллагын илтгэлээс ХЭҮК, манай бүтэц олигтой ажиллахгүй байна. Бүтэц өөрөө буруу байна. Гэр бүл хүүхэд, залуучуудын газар бол гарсан кэйс дээр ажиллаж, кэйсийг арилгахын төлөө л ажиллаж байна. Цагдаа бол мэдээж тоон үзүүлэлт, харамсалтай нь тоон үзүүлэлтүүд өссөн ийм л дүр зурагтай байна. Тэгээд би эндээс амьдралд ойрхон ийм дүгнэлтүүд гарсан юм болов уу гэж харж байна. Ялангуяа орон нутагт ажиллаж байсан хүний хувьд, энэ хүүхэд хамгааллын анхан шатын нэгж дээр ажиллаж байсан хүний хувьд ойлгомжгүй зүйл маш их байдаг.

Нэгдүгээрт хүүхэд хамгааллын чиглэлээр олон л асуудлууд байгаа. Миний хувьд онцолж ярих гэж байгаа зүйл бол энэ хүүхэд хамгааллын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах хамгийн анхан шатын нэгж бол хамтарсан багийн үйл ажиллагаа байдаг. Хамтарсан багийн үйл ажиллагаан дээр эмч, цагдаа, багийн ажилтан, нийгмийн ажилтан нар орно. Тэгээд явж явж нөгөө багийн нийгмийн ажилтан л үлддэг. Цагдаа өөрөө ажилтай, өрхийн эмч өөрөө ажилтай. Харамсалтай нь энд нь нэг ч төсөв байдаггүй. Хүүхэд хамгаалалд зориулсан төсөв сүүлийн 3 жил тогтмол 8 тэрбум явж ирсэн юм байна. Бид жоохон үр дүн гаргая гэвэл энэ анхан шатны ялангуяа баг, хороо дээр байгаа хамтарсан багийнхаа үйл ажиллагааг явуулах тал дээр хаана хаанаа анхаармаар байдаг юм. Энэ дээр ер нь өнгөрсөн жилүүдэд яг юу хийгдсэн бол?.

Жишээ нь тэр ажлаа амжихгүй байгаа цагдааг тийш нь яаж явуулах юм, тэр өрхийн эмчийг яаж явуулах юм. Тэд нар чинь үндсэн ажил руугаа анхаараад хамтарсан багийн үйл ажиллагаа руу нэг их анхаарч чаддаггүй шүү дээ. Ер нь яг

амьдрал дээр урамшуулал байхгүй.

Үүнийг жоохон өөрчилчихвөл үр дүн гарна. Хамтарсан багийн зардал гэдэгт хамтарсан баг ажиллаад үйл ажиллагаагаа явуулахаар нэг их тийм сүртэй юм байдаггүй шүү дээ. Би аймгийн төвийн нэг баг дээр 500-600,000-ыг тавьж үзэж байсан. Үр дүн гардаг л юм байна лээ. Тэгэхээр энэ талаар ер нь Гэр бүл хүүхэд залуучуудын газар төсөв санхүүтэй холбоотойгоор орон нутагтай хамтрах зүйл дээр ямар санаачилга гаргаж ажиллав аа?

Хоёрдугаарт нэг кэйс гарлаа. Тэгээд бүгдээрээ сүйд болоод л очно. Эхний 3 хоног сүртэй байж байгаад 4 дэх хоногоос байхгүй болдог. Хүүхдийг хаана аваачиж байрлуулах вэ? Нэг байранд аваачна. 3 хоног болгоно, 4 дэх өдрөөс зардал нь хаана байх вэ? Тодорхойгүй. Нөгөө муу багийн нийгмийн ажилтан өөрөөсөө өгч эхэлдэг. Тэгээд эцэг эх нь хоёулаа архины хамааралтай байдаг юм уу, үр хүүхдээ тоохгүй бол цаашдаа тэр хүүхдийг яах вэ? Долоо хоногийн дараа эргээд гэрт нь хүргэж өгдөг. Бахь байдгаараа л угтдаг тэр хүүхдийг. Тэгэхээр цаашдаа ер нь бид яг яах ёстой юм бэ?

Гуравдугаарт сургуулийн нийгмийн ажилтны холбооны удирдлагууд байх шиг байна. 3000-2000 хүүхэдтэй сургуульд нэг нийгмийн ажилтан байдаг. Гэвч нийгмийн ажилтан яг үндсэн үүргээ гүйцэтгэж чаддаггүй, зүгээр олон нийтийг хамарсан үйл ажиллагаа явуулдаг хүн болж хувирдаг. Яг тэр 3000 хүүхдээс эмзэг бүлгийн гэдэг юм уу, эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүүхдүүдийн судалгаа аваад ингэж ажилладаг уу? Боловсролын салбар энэ дээр бас нэлээн анхаараад ялангуяа гадаадын туршлага шиг хичээлдээ ирэхгүй байгаа хүүхэд, нөгөө үл хайхрах байдалд өртөөд байгаа хүүхдийн судалгааг анги удирдсан багш, дунд ангид хичээл орж байгаа багшийн мэдээлэл цугладаг уу? Энэ дээр нийгмийн ажилтны холбооныхон ер нь ямархуу байр суурьтай байдаг юм бэ?

Магадгүй энэ 2 асуудал дээр бид нар зөв ажиллаж чадах юм бол энэ хүүхдийн эрхийн ялангуяа энэ үл хайхрах байдаг юм уу ийм зүйлүүд бол нэлээн хумигдана гэж ингэж боддог. Боловсролын салбарын хамрагдалт бид дэлхийд дээгүүр ордог.

Мөн би хэн хариулахыг нь мэдэхгүй байна ЗГХЭГ-аас төрийн байгууллагуудын процессын дахин инженерчлэл гэдэг зүйлийг ярьж эхэлж байгаа юм. Яг ямар байгууллага нь юу хийх юм, ямар албан тушаалтан, ямар үүрэгтэй юм бэ гэдгийг оруулах гээд байгаа. Тэгэхээр бид хүүхэд хамгааллын асуудлыг нэгэнт л энд ярьж байгаа бол тэр 8 тэрбум төгрөгөөсөө байдаг юм уу, дахиж нэмж төсөв байдаг юм уу, ялангуяа 1600 баг л гэж яриад байгаа болохоос 21 аймгийн төвийн хэдэн багууд, дээр нь нийслэлийн 100 гаран хорооны л асуудал байгаа шүү дээ. Энэ дээр хамгааллынхаа асуудлыг яриад, энэ инженерчлэл гэдэг зүйл дээр хүүхэд гарсан кэйсээс нь авхуулаад яаж урьдчилан сэргийлэх, зэрэг асуудлыг хийх ямар төлөвлөгөө байгаа вэ?

Өнөөдөр хэдүүлээ ингээд нүүр тулж ярьсан дээрээ нэлээн тодорхой шийдвэртэй гараасай билээ гэж би бодож байгаа. Тэгэхгүй ингээд хэдэн биеийнхээ

юмыг сонсоод, “тийм шүү” гээд толгой дохиод гарвал өнөөдөр ямар ч үр дүн байхгүй.

Дээрээс нь надад сүүлийн үед ирж байгаа мэдээллүүдээр Хүүхдийн хүчирхийлэл их байна, Хүүхэд янз бүрийн хүчирхийлэлд их өртөж байна, үл хайхрах хүчирхийлэлд их өртөж байна гэж байна. Энэ орон зайн дээр янз бүрийн хүүхдийн нэртэй асрамжийн газрууд маш их байгуулагдсан гэж байгаа. Санхүүжилтийн хувьд бол бас яг хаанаас гэдэг нь тодорхой биш байдаг. Төрийн байгууллагууд тэнд шалгалт хийхдээ байр байшин, хоол унд нь болж байна уу л гэхээс биш яг цаад үндсэн үйл ажиллагаа, тэр сурч мэдэх эрхийг хангаж байгаа эсэх дээр ер нь ямархуу шалгалтууд явдаг вэ?

Бид зөвхөн хүүхдийг хоолтой дулаан байртай байлгах асуудал ярихаас гадна тэрний дараагийн том асуудлыг бид бодож байх ёстой. Төрийн байгууллагууд ч гэсэн үүнд анхаарлаа хандуулж байх ёстой. Миний ойлгосноор бол 100-гаад асрамжийн газрууд байдаг гэж дуулдаад байгаа юм. Тэгэхээр би үндсэндээ энэ асрамжийн газартай нийлээд 4 асуултад товчхон хариулт авъя гэж бодож байна. За баярлалаа.

Б.Жаргалмаа - Энэ 13 минут дотроо багтаад л хариулт өгөөд явагдах ёстой юм байна. Өөрөөр хэлэх юм бол 20 минутдаа асуулт хариулт нь хамтдаа явах юм байна. Хэн хариулах вэ? ХНХЯ-аас уу? Н.Өлзийхутаг дарга уу?

Н.Өлзийхутаг - Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 20 дугаар зүйлд хамтарсан багийн бүтэц чиг үүргийг тусгасан. Энэ хуулийн дагуу харьяалах нутаг дэвсгэртээ хэрэгжүүлэх гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх ажлын зардлыг нь Засаг даргын өргөн мэдүүлснээр тухайн орон нутгийн иргэдийн хурал хариуцах ёстой гэж заасан. Гэтэл яг үнэндээ бол хамтарсан баг маань өнөөдөр зардал бараг байхгүй шахам хэмжээнд байгаа. Бид хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний зардал болон хүүхэд хамгааллын зардлаасаа 2022 онд 430 гаруй сая төгрөгийг кэйс шийдвэрлэлтэд зориулж хамтарсан багт олгосон байгаа. Энэ зардал жил бүр ер нь нэмэгдээд явж байгаа юм. Тухайлбал 2020 онд 250 сая, 2021 онд 352 сая, 2022 онд 481 сая төгрөг гээд нэмэгдээд явж байгаа. Хамтарсан багийн үйлчилгээний мэдээллийн санг бол цахимжуулсан. Нийгмийн ажилтны мэдээллийн сан “namsgov.mn” программыг хөгжүүлсэн байгаа. Мэдээллийн системд хамтарсан багийн нийгмийн ажилтан маань бол бүртгэл мэдээллийг оруулна. Энэ дагуугаа норматив зардал олгогдохоор ингэж тусгагдсан. Нийтдээ 735 хамтарсан баг байгаа юм. Өнгөрсөн жил бид НҮБ-ын Хүн амын сангийн дэмжлэгтэйгээр манай яамнаас нийгмийн ажилтанд таблет олгосон. Тэгэхээр энэ таблетаараа дамжуулаад мэдээллийн системдээ мэдээллээ оруулаад байх юм бол бас тодорхой үнэ тарифтай болсон гэдгийг хэлэхийг хүсэж байна.

Хамтарсан багийг чадавхжуулах ажлыг манай ХНХЯ, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл, манай агентлаг хамтраад тасралтгүй хийж байгаа. Бид 2022 онд Нийслэл хотын 204 хороонд яг нэг бүрчлэн цагдаагийн байгууллагатайгаа хамтарч, очиж ажилласан.

Кэйс бүртэй нь танилцсан, хороо бүрээр орсон. Анхан шатан дээрээ хүүхэд гэр бүлтэй ажилладаг нийгмийн ажилтан бол байхгүй байгаа нь өөрөө асуудал үүсэх хамгийн том нөхцөл болоод байгаа. Яг үнэнийг хэлэхэд аймаг дээр ажиллаж байна, дүүрэгт ажиллаж байна. Гэтэл анхан шатан дээр үйлчилгээ үзүүлдэг гэр бүл хүүхдийн асуудал хариуцсан нийгмийн ажилтан байхгүй байгаа. Хүүхэд хамгааллын хуулийн төсөлдөө бид энэ бүтцийг тусгасан байгаа. Хэрвээ одоо үнэхээр 735 хороо маань хүүхэд гэр бүлийн асуудал хариуцсан нийгмийн ажилтантай болох юм бол анхан шатан дээрээ бид үйлчилгээнийхээ хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, чанарыг нь сайжруулах тал дээр илүү ахиц гарна гэж харж байна.

Б.Жаргалмаа - Дараа нь хэн хариулах вэ? Ц.Идэрбат гишүүн тодруулж асуух уу?

Одоо бидэнд юу хэрэгтэй байгаа вэ? Үнэхээр хүүхэд хамгааллын мөнгө маань бидэнд хүрч байгаа юм уу? Сая Н.Өлзийхутаг даргын хэлж байгаагаар анхан шат дээр нийгмийн ажилтан хэрэгтэй байна гээд яг гол гол хариултуудаа өгөөд явбал уг нь зүгээр байна. Боловсролын яамнаас сургуулийн нийгмийн ажилтан ямар хэмжээнд ажиллаж байгаа юм? Тэгээд 100 гаруй асрамжийн байгууллага байна гэдэг зүйл ярьсан зүйл дээр тодруулга мэдээлэл өгчих үү.

Товч тодорхой яг асуултад л хариулья.

Х.Хунан – Ц.Идэрбат гишүүний асуултад хариулт өгье гэж бодож байна. Хариулт ч юу байх вэ тайлбар хийе гэж бодож байна. Үнэхээр та сайн харсан байна. Хүүхэд хамгааллын асуудлаа бид нар ер нь дандаа давхар, хавсаргаж яваад байгаа юм байна. Өөр асуудалтай бид нар дандаа хавсарч хийж байгаа учраас энэ орхигдож байна. Яг хүүхдэдээ чиглэсэн бодлого байхгүй.

Ялангуяа орон нутагт төсөв байхгүй, боловсон хүчин байхгүй, ХЭҮК-оос явуулсан хяналт шалгалтын 40 хамтарсан багт ерөөсөө 62% нь мэргэшсэн нийгмийн ажилтан байхгүй гэсэн. Өөрөөр хэлбэл тэр асуудлыг ойлгодог, мэддэг, ач холбогдлыг нь бүрэн мэдсэн хүн байхгүй. Тэгэхээр анхан шатны нэгж дээр нь яг хүүхэд хамгааллын асуудал хариуцсан нийгмийн ажилтан байх хэрэгтэй. Хүүхэд хамгааллын ажлыг зохион байгуулдаг, хооронд нь уялдаа холбоог нь хангадаг. Өнөөдрийн хамтарсан баг бол уг нь их зөв концепц байхгүй юу. Мэргэжлийн байгууллагын төлөөлөл хамтраад энэ хүүхдийн асуудал дээр бид нар яах вэ? ямар арга хэмжээ авах вэ? гэдэг төлөвлөгөө гаргаад явах ёстой. Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо чинь яг ялгаа байхгүй, мөн адил маш олон төлөөлөл тал талаас нь хараад энэ хүүхэд дээр, гэмт хэргийн хохирогч болсон хүүхэд дээр ингэж ажиллая гээд хамтраад төлөвлөгөө гаргаад явах ёстой байдаг. Гэтэл үүнийг хариуцсан хүн байхгүй дандаа Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хэлтэст нэг хүн нийгмийн ажилтан үгүй бол нийгмийн ажилтан байхгүй байлаа гэхэд өөр мэргэжилтэн хариуцаад яваад байгаа.

Тэгэхээр энэ дээр ямар ч байсан боловсон хүчнийг нэн тэргүүнд байлгах ёстой юм байна. Ялангуяа хүүхдийн асуудал хариуцсан анхан шатын нэгж дээр нэг хүн зайлшгүй байх ёстой. Нийгмийн ажилтан нь байна уу эсгүй бол хүүхдийн

эрхийн байцаагч байна уу? Үүнийг бид нэн тэргүүн шийдэх ёстой, төсвийг шийдэх ёстой. Хамтарсан багт төсвийг нь зайлшгүй шийдэж өгч байж энэ асуудал цааш нь явна. Орон нутагт ялангуяа сум бол ямар ч төсөв байхгүй. Зарим нэг хамтарсан багийн төсөв нь жилийн 2 сая төгрөг гэж байгаа. Үүгээр юу ч хийж чадахгүй. Тэгээд бид нар энэ нөхцөл байдлаа бас бодитой дүгнэмээр байгаа юм. Яагаад гэвэл түрүүн таны хэлдгээр суманд ерөөсөө үндсэндээ бол яг цагдаагийн алба хаагч 2 л хүн байдаг. Тэгэхээр бусад асуудлаа яах юм гэдэг асуудал.

Өнөөдөр бид нэгдүгээрт, хүүхдийн асуудлыг дээд эрх ашиг гэж байгаа бол энэ хүүхдийн эрхийн асуудал хариуцсан нийгмийн ажилтныг ерөөсөө бодлогоор гаргаж ирж бүх анхан шатын нэгж дээр нэг хүнийг заавал байлгах ёстой. Ингэж байж хамтарсан багийн хоорондын уялдаа холбоог нь хангана. Салбар хороо салбар хоорондын ажлын уялдаа холбоог хангаж ажиллана. Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо үр дүнгээ өгнө.

Б.Жаргалмаа - За уучлаарай нөгөө 2 асуултад бас хариулт авахгүй бол болохгүй. Боловсролын яамнаас тайлбар өгөх үү? За та өөрийгөө танилцуулаарай.

Б.Мөнхжаргал - Сургуулийн нийгмийн ажилтны нийгэмлэгийн тэргүүн Мөнхжаргал.

1997 оноос хойш боловсролын салбар дэлхийн жишгээр сургуулийн нийгмийн ажилтан гэдэг мэргэжлийг бий болгоод өнөөдөр 26 жил хөгжиж байна. Ц.Идэрбат гишүүний асууснаар үнэхээрийн 3000 хүүхдэд нэг нийгмийн ажилтан ажилладаг. Сүүлийн 2 жил 2000 хүүхдэд нэг нийгмийн ажилтан ажиллаж байгаа. 1500 хүүхдэд нэг нийгмийн ажилтан ажиллана гэдэг жишиг байдаг гэхдээ энэ биелэгддэггүй.

Өнөөдөр олон улсын жишиг нь 600 хүүхдэд нэг нийгмийн ажилтан ажиллаж байгаа. Тэгэхээр Монголд ядаж 1000 хүүхдэд нэг нийгмийн ажилтан оногдох шаардлагатай байгаа. Нөгөө талаасаа сургуулийн нийгмийн ажилтан хүүхэдтэй ажилладаг, хүүхэд хамгааллын чиглэл дээр ажилладаг мэргэжилтэн. Тэгэхлээр хамгааллынхаа чиглэл дээр ажилладаг ажил дээрээ өөрийнхөө карманаас мөнгөө гаргаад ажилладаг ийм хүмүүс байдаг. Дээрээс нь хамтарсан багт, яг суман дээр хүүхдийн нийгмийн бодлогын түшмэл ганцаараа ажиллаж байна. Энэ түшмэлийн ажлыг хэн хийдэг вэ гэхлээр сургуулийн нийгмийн ажилтнууд хийдэг. Ямар ч нэмэгдэл хөлс байхгүйгээр эд нар ажилладаг.

Тийм учраас бид өнөөдөр энэ хуулиараа суманд хүүхдийн асуудлыг хариуцсан хүнтэй байгаач ээ гээд байгаа нь аргагүй. Сургуулийн нийгмийн ажилтан сумын нийгмийн бодлогын түшмэл биш, нийгмийн ажилтантай хамтраад ажиллах юм бол хүүхдийн асуудал өөрчлөгдөнө.

Бид өнөөдөр боловсрол дээр анги удирдсан багшаар дамжуулаад эрсдэлийн үнэлгээг хийлгүүлж байгаа. Эрсдэлийнхээ хүүхдүүдийг тооцож байгаа. Үүнийг илүү сайжруулж цахимжуулах хэрэгтэй гэж үзэж байгаа. Харин